Drie akten aan de Oude Dries

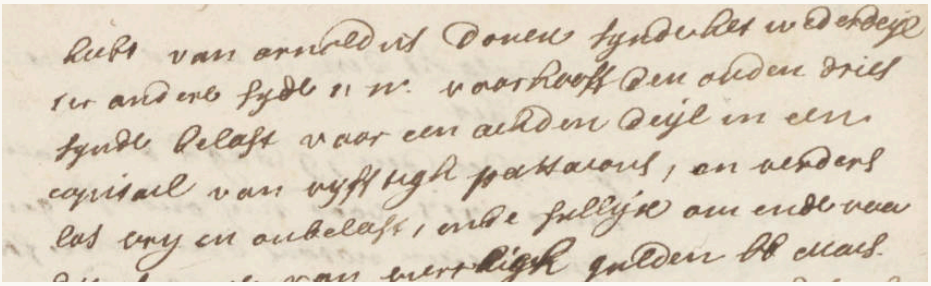
De naam van de grens en eenzelfde oude schuld maken de akker van Dirck Raemaeckers herkenbaar tussen de aankopen van Lambertus Lambrechts, schout van Dilsen.

28 september 1716 · Arnoldus Donx verkoopt twee akkers

Bij de eerste akker noemt de schepenbank Dirck Raemaeckers van Heppeneert als buur. Het voorhoofd, de kopzijde van het perceel, ligt aan de Oude Dries. Op dit stuk rustte een derde deel van een kapitaal van vijftig patakons. Het tweede stuk grenst aan de erven van Lenert en Jan Bouten en wordt vrij van lasten genoemd. Blz. 169–171.

19 juni 1717 · Dirck verkoopt met instemming van Anna

Dirck verkoopt ongeveer een halve morgen aan dezelfde koper. Op de ene zijde grenst de akker aan grond die Lambrechts van Donx heeft verworven. Aan de kopzijde ligt opnieuw de Oude Dries en ook hier staat een derde van het kapitaal van vijftig patakons. Blz. 173–174.

Blz. 174, bovenaan. De griffier vermeldt de grond van Donx, de Oude Dries en het derde deel van het kapitaal.

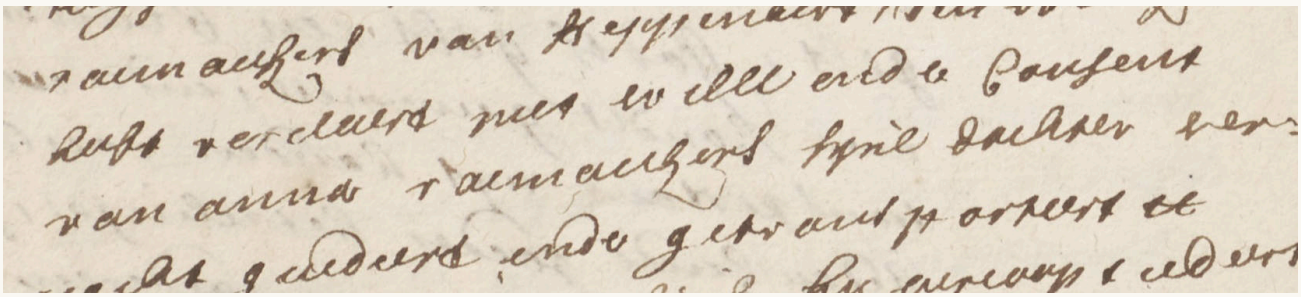
26 november 1717 · Een derde vermelding

In de akte van Jan Aelbers uit Illecoven staat naast een aankoop onder Roosteren ook een stuk onder Visserweert. Dat laatste grenst aan grond afkomstig van Arnoldus Donx, schiet met één hoofd op de Oude Dries en heeft aan de andere kop grond afkomstig van Peter Stassen. Het draagt eveneens een derde van een kapitaal van vijftig patakons. Blz. 176–178.

STERK-WAARSCHIJNLIJK · De drie beschrijvingen hebben betrekking op delen van hetzelfde belaste grondbezit. Een eerdere verdelingsakte of kaart moet uitwijzen of ze ooit één perceel vormden en wie daar eigenaar van was.

Dirck en Anna bij de notaris

De verkoop vond plaats op 19 juni 1717 in Maaseik. De schepenbank van Visserweert nam op 24 oktober 1743 zeven eerdere notariële akten op in haar register. De verkoop van Dirck is de derde in die reeks.

Blz. 173. Dirck wordt aangeduid met Heppeneert. De akte noemt Anna uitdrukkelijk zijn dochter.

“met wille ende consent van Anna Raemaeckers sijne dochter”

Dirck trad op als verkoper. Op de tegenoverliggende bladzijde (174, rechts op scan 92) erkent de verkoper samen met zijn dochter de betaling. De woonplaats van Anna, haar moeder en de reden voor haar instemming staan hier niet vermeld.

Koopsom, schuld en getuigen

De koopsom lees ik als veertig gulden Maaseiks geld. De vijftig patakons beschrijven het kapitaal waarvan een derde op het land rustte. De akte is gepasseerd ten woonhuize van Reyner Simons. De slotformule noemt hem en Symon Janssen als getuigen. De woorden “den haegen dooren” staan bij de plaats van passeren.

Welke akker draagt een veldnaam?

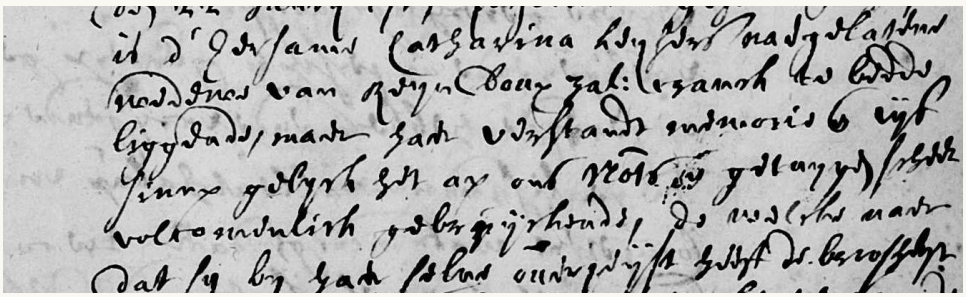
Op dezelfde dag verkocht Joannes Neutiens een ander stuk aan Lambrechts. Dat stuk heet “op de beempden” en grenst aan de erven van Lenert en Jan Bouten. Bij Dircks stuk beschrijft “den ouden dries” de grens. De naam van het verkochte perceel zelf blijft onbekend.

Het kapitaal van honderd gulden ten behoeve van een religieuze Rossum, vermeld op blz. 177, is een bijkomende last in de novemberakte. Deze passage identificeert haar niet als schuldeiser van de vijftig patakons.

Open het registerblad **Eerder verslag over de drie verkopen**

Het testament van Catharina Keijsers

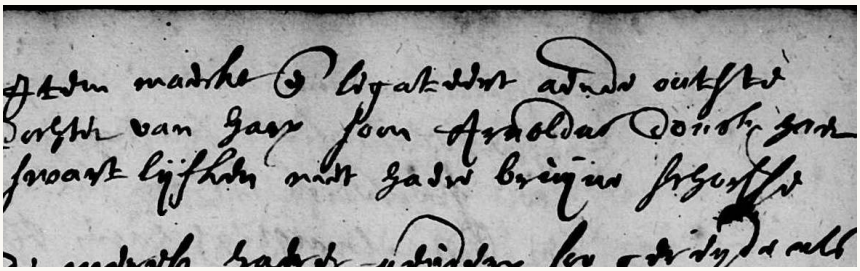
Twee jaar vóór de verkoop van Dirck dicteerde Catharina Keijsers, ziek te bed, haar testament aan Franciscus Craens. De notaris noemt haar de weduwe van Reyn Donx. De uiterste wil staat onder nummer 219 en beslaat de beelden 89 en 90.

Beeld 89, links. Datum, naam van de testatrice en de woorden “weduwe van Reyn Donx zal.”

Jan, Arnoldus en een kleindochter

Catharina noemt Jan haar zoon. Ze kent hem onder meer beddengoed en een kist toe en motiveert haar beschikking met zijn diensten en bijstand. Zij noemt ook Jan bij een afzonderlijke bepaling over geld. Voor haar zoon Arnoldus noemt zij uitdrukkelijk diens oudste dochter. Haar voornaam staat er niet.

Beeld 90, linksboven. De oudste dochter van Arnoldus krijgt kleding van haar grootmoeder.

Voor haar overige goederen bepaalt Catharina dat haar twee zonen ze gelijk zullen delen. Ook de kosten van haar begrafenis moeten zij samen dragen. Het handmerk van de testatrice staat rechts op beeld 90, boven de volgende akte.

Van het testament naar de grondverkoop

De naamindex vermeldt op 29 maart 1716 een scheiding en deling met de Maaseikse broers Arnoldus en Joannes Donx (Hermannus Craens, nr. 56, VIII–23d). Die namen sluiten aan bij de zonen uit het testament. Of bij de verdeling de akker aan de Oude Dries aan Arnoldus is toebedeeld, blijft open. Het testament noemt die grens niet.

Testament · begin **Vervolg en handmerk**

Waar de tien beelden thuishoren

De schepenbank van Visserweert

Historisch Centrum Limburg te Maastricht, toegang 01.199, Heerlijkheid Visserweert, 1664–1795, inventarisnummer 1, register van akten van overdracht en schuldbekentenis. De beelden zijn kleurenfoto’s van de gerechtelijke afschriften, ingeschreven in 1743. De notariële minuut van Dircks verkoop uit 1717 blijft te lokaliseren.

Scan	Blz.	Inhoud
89	167–168	Begin van de inschrijving op blz. 168, onderaan.
90–91	169–172	Lijst van zeven akten, verkoop Donx en begin akte Stassen.
92	173–174	Slot akte Stassen en de volledige akte Dirck en Anna.
93–94	175–178	Neutiens, Aelbers en begin van de zesde akte.
95–96	179–182	Slot zesde akte en ruil van 24 april 1724. Einde op blz. 182.

De minuut van Franciscus Craens

Rijksarchief Hasselt, oud notariaat Maaseik, Franciscus Craens, akte 219, 22 januari 1715. FamilySearch-film 1462278, DGS 009052406, item 1. Beeld 89 begint links onderaan bij het nummer 219 op blz. 420. Beeld 90 eindigt rechts vóór akte 220. Naamindex VI–83bc.

Wat dit voor de kwartierstaat betekent

BEWEZEN · Anna is de dochter van Dirck in de verkoop van 1717. Het testament bevestigt de twee zonen van Catharina Keijsers en een kleindochter via Arnoldus.

NOG TE CONTROLEREN · Of Anna dezelfde vrouw was als de bruid van Theodorus Schrooten, en of Dirck een zoon was van Hendrick Raemaeckers en Trijn Housmans. Ook de identiteit van de Maaseikse veerman als vader van Petrus uit 1693 blijft open. Geen van de hier gelezen akten noemt zo’n verwantschap.

Notariële naamindex **Verklaring van Peter uit 1720**